

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud: A.Clevada)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: D.Corolevschi, Gh.Liulica, D.Stănilă)

ÎNCHEIERE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Cimpoieș Aliona,
administrator al Întreprinderii Individuale „Cimpoieș Aliona”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu
Răspundere Limitată „Centaur” împotriva Întreprinderii Individuale „Cimpoieș
Aliona” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 07 noiembrie 2019, administratorul SRL „Centaur”, Victoria Liubcenco a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Individuale „Cimpoieș
Aliona” solicitând încasarea de la ultima în beneficiul reclamantului a datoriei
contractuale în mărime de 8317,10 lei, penalității contractuale în sumă de 8317,10
lei și cheltuielile de judecată suportate pe litigiul dat, taxa de stat în mărime de
499,02 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în conformitate cu contractul de vânzare-
cumpărare a mărfii nr. 584 din 23.07.2013, SRL „Centaur” s-a obligat să livreze
marfa în sortiment, iar ÎI „Cimpoieș Aliona” să o primească și să o achite în termen
de 5 (cinci) zile din momentul primirii mărfii. Data primirii mărfii se consideră data
indicată în documentele de însoțire a mărfii (factura fiscală sau factura de
expediție).

A relatat că, pârâtul nu și-a onorat obligațiunile contractuale, fapt prin care a
încălcat condițiile pct.5.4 al contractului de vânzare-cumpărare nr. 584 din
23.07.2013, potrivit căruia „Achitarea se efectuează pe parcursul a 5 zile, prin
transferare pe contul de decontare al Vînzătorului a valorii depline a mărfii”.
Conform actului de verificare a plăților, datoria pârâtului la data de 30.10.2019,
constituie suma de 8317,10 lei.

La 19 decembrie 2019 SRL „Centaur” a adresat instanței de judecată o cerere
de micșorare a cuantumului acțiunii din motiv că, pârâta din momentul adresării
reclamantului în instanța de judecată a achitat integral datoria în sumă de 8 317,10
lei, astfel solicitând încasarea de la Întreprinderii Individuale „Cimpoieș Aliona” a

penalității contractuale în sumă de 8317,10 lei, taxa de stat în mărime de 499,02 lei și cheltuielile de transport în sumă de 192,51 lei.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de SRL „Centaur”, s-a casat hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis integral acțiunea. S-a încasat de la ÎI „Cimpoieș Aliona” în beneficiul SRL „Centaur” penalitatea în sumă de 8317, 10 lei, cheltuieli de transport suportate de reclamant pentru prezentarea în cadrul ședințelor de judecată în mărime de 192,51 de lei, 499,02 lei în contul restituirii taxei de stat achitate de reclamant la înaintarea cererii de chemare în judecată și suma de 374,26 de lei taxa de stat achitată pentru depunerea cererii de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că instanța de fond a respins cererea de chemare în judecată, argumentând faptul că temei de respingere a cererii de chemare în judecată, este că contractului de vânzare - cumpărare nr. 584 din 23.07.2013, i-a expirat termenul de acțiune și cererea de chemare în judecată cît privește încasarea penalității în mărime de 8 317,10 lei cu titlu de clauză penală este neîntemeiată din motivul lipsei unei astfel de clauze scrise, astfel cu titlu de consecință cererea e pasibilă de a fi respinsă în volum deplin.

Reieșind din argumentarea instanței de fond, instanța de apel a afirmat că, potrivit prevederilor contractuale și anume p.9.3 prevede că „în cazul în care în decursul a 30 de zile din momentul expirării termenului de acțiune al acestui contract nici una din părți nu își exprimă doleanța de a refuza reînnoirea acestuia, fiind stabilit în mod univoc sub formă scrisă, și nu îl va expedia celeilalte părți mai târziu de termenul indicat, acest contract se consideră reînnoit în mod automat pentru următorul an calendaristic”.

În aceeași ordine de idei, potrivit prevederilor contractuale și anume p.10.2 prevede că ”Rezilierea (expirarea termenului de acțiune) a acestui contract atrage după sine rezilierea obligațiilor părților asupra contractului, însă nu exonerează părțile de răspundere pentru încălcarea contractului, dacă acestea au avut loc în timpul îndeplinirii condițiilor acestui contract”.

Iar, p.10.3 din același contract prevede că, „La încetarea acțiunii acestui contract, cumpărătorul își asumă obligațiunea să achite suma datorată conform obligațiilor contractului pînă la data expirării termenului de acțiune a contractului.

Instanța de apel a relatat că contractul de vânzare-cumpărare a mărfii nr. 584 din 23.07.2013, este valabil pînă în prezent, ținînd cont de faptul că nici una din părți nu a solicitat rezilierea lui, contractul se v-a prelungi automat în fiecare an calendaristic. De asemenea, instanța de fond în hotărîrea motivată nu s-a expus asupra faptului că intimatul în urma recepționării cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor expediate de instanță, nu a depus referință în care și-ar fi exprimat dezacordul asupra celor invocate de apelant în cererea de chemare în judecată. Totodată, în cadrul ședinței de examinare a cererii de chemare în judecată, pîrîta verbal s-a expus pe faptul că nu are de unde să achite suma penalității solicitată de reclamant, neargumentînd care ar fi temeiul respingerii cererii de chemare în judecată.

Ceea ce ține de pretenția privind încasarea penalității în mărime de 8 317,10 lei, legiuitorul în art. 624 alin. (1), (2) și (3) Cod civil (în vigoare pînă la modificările din 01.03.2019) a stabilit că clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligațiilor urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă. La fel, clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Conform prevederilor art.626 alin.(3) Cod Civil (în vigoare pînă la modificările din 01.03.2019), care prevede că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Instanța de apel a reținut că, potrivit legiuitorului ”dacă, fără a se ajunge în judecată, creditorului i-a fost executată cu întârziere obligația, el va fi în drept să ceară plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Mai indică faptul că, dacă debitorul achită datoria pentru marfa procurată, serviciul prestat după adresa creditorului în instanța de judecată și pînă la pronunțarea hotărîrii, acest fapt nu-l scutește de obligația de a achita penalitatea prevăzută în contract.

La 23 decembrie 2020 Cimpoieș Aliona, administrator al Întreprinderii Individuale „Cimpoieș Aliona”, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărîrii din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat eronat și a încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, a interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 octombrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 11 noiembrie 2020. La 17 noiembrie 2020 ÎI „Cimpoieș Aliona” a recepționat decizia instanței de apel conform avizului de recepție (f.d.76). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 23 decembrie 2020 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 19 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a

înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Prin referință depusă la 27 ianuarie 2021 SRL „Centaur” a solicitat respingerea recursului depus de Cimpoieș Aliona, administrator al Întreprinderii Individuale „Cimpoieș Aliona”, cu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Cimpoieș Aliona, administrator al Întreprinderii Individuale „Cimpoieș Aliona”.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Cimpoieș Aliona, administrator al Întreprinderii Individuale „Cimpoieș Aliona”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru